

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ”

ΑΝΤΙΝΟΟΣ — *Μυθιστόρημα τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρώμης*

ΥΠΟ Β. Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ

Δραχ. 18

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ

ΥΠΟ JEAN RICHERIN — Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ ΔΑΥΡΑ

Δραχ. 12

ΜΠΑΪΡΟΝ — *Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του*

ΥΠΟ ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Δραχ. 18

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΥΠΟ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Δραχ. 12

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Δόγω τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀυξήσεων τῶν τυπογραφικῶν ἐξόδων καὶ τοῦ χαρτοῦ ἀναγκαζόμεθα ν' ἀυξήσωμεν τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν τοῦ «Παντογνώστου» εἰς δραχ. 80.—καὶ τὴν τιμὴν ἐκάστου τεύχους εἰς δραχ. 3,50.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΜΑΞΟΣΤΟΙΧΙΩΝ
 ΑΠΟ 16 ΜΑΪΟΥ 1925
 ΓΡΑΜΜΗ ΚΗΦΙΣΙΑΣ

Αριθ. Αμαξοστ.	ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ	ΕΚ ΚΗΦΙΣΙΑΣ	Αριθ. Αμαξοστ.
101	Καθημεριν. 4.50' εξ Αττικής κατ' εὐθείαν	Καθημεριν. 5.50' μετά σταθμεύσεων	102
1	5.40' κατ' εὐθείαν	7.00' μετά σταθμεύσεων	2
3	6.45' μετά σταθμεύσεων	8.12' κατ' εὐθείαν	4
5	8.00' κατ' εὐθείαν	Στ. Κ. Πατήσια	6
201	Κυριακὰς 9.05' κατ' εὐθείαν	Κυριακὰς 10.15' μετά σταθμεύσ.	202
7	10'05' κατ' εὐθείαν	11.10' κατ' εὐθείαν	8
9	12.10' κατ' εὐθείαν Στ. Κ. Πατήσια	Στ. εἰς Ἰωνίαν	
103	Καθημεριν. 13.10' Ταχεία	Καθημεριν. 14.20' Ταχεία	104
11	14.40' μετά σταθμεύσεων	14.55' κατ' εὐθείαν	10
13	15.50' κατ' εὐθείαν	Στάσις εἰς Ἰωνίαν	12
15	16.55' μετά σταθμεύσ.	16.00' κατ' εὐθείαν	
203	Κυριακὰς 17.35' Ταχεία	Στ. Κάτω Πατήσια	14
17	18.10' κατ' εὐθείαν	17.10' κατ' εὐθείαν	16
19	19.15' κατ' εὐθείαν Στ. Κ. Πατήσια	18.20' μετά σταθμεύσ.	
21	20.30' κατ' εὐθείαν Στ. Κ. Πατήσια	19.30' κατ' εὐθείαν	18
23	21.40' κατ' εὐθείαν	Κυριακὰς 20.10' Ταχεία	204
25	22.40' κατ' εὐθείαν	20.42' κατ' εὐθείαν	20
		21.50' » »	22
		22.50' » »	24
		23.50' » »	26

ΟΔΗΓΙΑΙ

- 1) Αἱ ταχεῖαι καὶ κατ' εὐθείαν ἀμαξοστοιχίαι σταθμεύουσι μόνον εἰς Ἀττικὴν, Ἡράκλειον καὶ Ἀμαρούσιον ἐκτὸς τινῶν ὡς ἐν τῷ δρομολογίῳ ἐμφαίνεται, αἵτινες καίτοι κατ' εὐθείαν αὐταὶ σταθμεύουσι εἰς τινὰς σταθμοὺς.
- 2) Αἱ μετὰ σταθμεύσεων ἀμαξοστοιχίαι τότε μόνον σταθμεύουσιν εἰς Κάτω, Ἄνω Πατήσια καὶ Ἰωνίαν, ὅταν ὑπάρχουσιν ἐπιβάται, ὑποχρεομένων τούτων ὡς εἰδοποιῶσι τὸν ὁδηγὸν νὰ σταθμεύῃ τὴν ἀμαξοστοιχίαν.
- 3) Ἄπασαι αἱ μετὰ σταθμεύσεων ἀμαξοστοιχίαι γραμμῆς Κηφισίας ἀνερχόμεναι καὶ κατερχόμεναι θὰ σταθμεύουσιν εἰς τὴν θέσιν Πευκάκια (Ἰωνίαν).
- 4) Μὲ τὰς ταχεῖας ἀμαξοστοιχίας δὲν ἐκδίδονται εἰσιτήρια Γ' θέσεως, οὔτε καὶ φορτωτικαὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἀποσκευῶν.
- 5) Οἱ μὴ ἐφοδιασμένοι μὲ εἰσιτήριον ἐπιβάται ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον ἐντὸς τῆς ἀμαξοστοιχίας 100]100.
- 6) Οἱ ἔχοντες διαρκῆ εἰσιτήρια ἐπιβάται ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιδεικνύωσι ταῦτα εἰς τὸν ἐπὶ τῆς συλλογῆς τῶν εἰσιτηρίων ὑπάλληλον, ἄλλως ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν εἰσιτηρίου μετὰ πρόστιμου 100]100.
- 7) Οἱ ἔχοντες εἰσιτήριον Γ' θέσεως ἐπιβάται καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ταξιδεύσωσι μὲ τὰς ταχεῖας ἀμαξοστοιχίας τὸ πρὸς συμπλήρωμα διαφορᾶς θέσεως εἰσιτήριον δύνανται νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐκ τῶν σταθμῶν.
- 8) Ἐκαστος ἐπιβάτης ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ εἰσιτήριον τοῦλάχιστον 5 λεπτὰ τῆς ὥρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς ἀμαξοστοιχίας ἄλλως δὲν δικαιούται νὰ ἀπαιτήσῃ τοιοῦτον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

16 Μαΐου 1925

ΑΡΙΘ. 9-[81]

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΤΗΝ 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1925

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΩΡΓ. Α. ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ. — Déflation και Devaluation. [Οικονομικαί ἐνασχολήσεις]. — Συνέχεια καὶ τέλος.

ΚΥΡ. ΖΑΜΠΑ. — Προσέμιον τῆς Ὀδυσσεΐας. Σ*. — Νεκρολογία.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝ. — Φουρτουνιασμένο Τραγοῦδι.

Δ. ΣΤΑΗ. — Ὁ Καπετάνιος ἐμ' ἐγώ. — [Ἀπὸ τοῦς Ἀγγλοῦς ποιητὰς W. H. Henley.

VESPER. — Προφινιά. — [Σατιρικόν].

ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ. — Ἀπ' τὸ «Ἡμερολόγιον» τοῦ Σιένταλ.

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ. — Ἐνφ φεύγουσιν οἱ νεκροί. — [Διήγημα].

ΑΝΔΡΕΑ ΣΜΥΡΑΗ. — Ὁ Μπερκῆς. — [Διήγημα].

ΙΣΑΝΤΡΟΥ ΑΡΙ. — Τὸ δράμα τῆς Ἐφεσίνης μου «προμιάρας».

ΤΑΚΗ ΔΙΑΚΕΑ. — Ὁ Μόσχος ὁ Σιτεντός.

ΑΝΔΡÉ LICHTENBERGER. — Ὁ Μικρὸς Βασιλεὺς. Κεφάλαιον ΙΓ'. Ἡ διαδήλωσις. — Κεφάλαιον ΙΔ'. Σέψεις. — Κεφάλαιον ΙΕ'. Ὁ Πόλεμος. — [Μυθιστόρημα κατὰ μετάφρασιν Ἀδὸς ΠΑΡΘΕΝΟΠΗΣ ΠΑΠΑΜΑΝΟΥΗΛ]

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ. Θεατρικὴ Κρίσις. [Σημειώσεις Λογίου].

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ. — Νέα διηγήματα. — Πολιτικῶν Διάλογοι.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

DÉFLATION ΚΑΙ DEVALUATION

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὴν Devaluation.

Τὸ σύστημα τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν ἀμεσον ὑποτίμησιν τοῦ ἐν ἐκπτώσει χαρτονομίσματος καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ οὕτω ἀποτόμως εἰς τὴν ὕγιᾶ αὐτοῦ θάσιν. Πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο; Ἀπ' οὐστάτα δι' ἐπισήμου πράξεως τοῦ Κράτους, ἀσκούντος ἐν προκειμένῳ κυριαρχικῶς ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς βυθμίσεως τοῦ νομισματικοῦ τοῦ συστήματος. Θὰ εἴπη δηλ. τὸ κράτος ὅτι, ἀν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ χαρτ. δραχμὴ ἐξέπεσε περίπου εἰς τὸ δωδέκατον ἐναντι τῆς χρυσῆς δάσεως, ἡ χαρτ. δραχμὴ εἶναι πλέον 0,08 τῆς χρυσῆς ἤτοι ὁ ἔχων εἰς τὸ θυλάκιόν του 25 χαρτ. δραχμάς θὰ ἔχῃ εἰς τὸ μέλλον χρ. δρ. 2 κλπ. Νοεῖται εἰκόθεν ὅτι τὸ τοιοῦτον σύστημα προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν ἐπαρκῶς, ἐπαρκεστάτου ἀποθέματος εἰς χρυσὸν ἢ ξένον ὀγιᾶς συνάλλαγμα ἢ καὶ εἰς πιστώσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὡστε ἅμα τῇ νομίμῃ ὑποτιμήσει τοῦ κυκλοφοροῦντος νομίσματος νὰ δημιουργηθῇ πεπονησις εἰς τε τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ Ἐξωτερικὸν ὅτι τὸ νέον νόμισμα εἶναι ἐπαρκῶς ἠγγυημένον δυνάμενον συνεπῶς νὰ διατηρήσῃ τὴν σταθερότητα τοῦ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ ἐγγυήσεις τοῦ νέου νομίσματος δέον νὰ εἶναι ἐξῆται ἵνα μὴ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀπολέσῃ τὴν σταθερότητα του καὶ αὐθις, ὁπότε τὰ εὐεργετικά του ἀποτελέσματα θὰ ἐκλείψουν καὶ τὸ Κράτος θὰ ἐξακολουθῇ νὰ κυλῆ τοῦ Συστήματος τὸν λίθον μὲ τὴν ἀναζήτησιν νέων λύ-

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΖΕΤΕ ΤΟΝ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΝ"

* ΤΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3.50 *

Ο

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

„ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ“

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

Εσωτερικού	Δρ. 80.—
Εξωτερικού	Φρ. γαλ. 60.—
Αμερικής	Δολλάρ. 4.—
Αγγλίας και Αποικιών	Σελλήνια 15.—

Αί συνδρομαί πάντοτε προληρωτέαι.

Ίδιοκτήτης—Διευθυντής	Γ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ
Διευθυντής της ύλης	Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗΣ
Διαχειριστής	ΑΝΔΡ. ΣΜΥΡΑΗΣ

σεων, διά τοῦτο εἰ ὀπαδοί του εὐλόγως τὸ συνιστοῦν ὡς ἐπιπεφελές μόνον ἐάν ὑπάρξουν τοιαῦται ἐγγυήσεις πλήρεις (Κάσσελ) καὶ φρονούν ἐπίσης δεδικοιολογημένως ὅτι τὸ σύνθημα εἰς χρυσὸν ἀντίκρουσμα, ἔπερ ὑπὸ τῶν νομοθεσιῶν ἐγίνετο ἄλλοτε ἀποδεκτὸν ἵνα ἐπιτρέπεται εἰς ἐκδοτικὰς τραπεζὰς ἢ ἐκδοσὶς τραπεζογραμμάτων, συνήθως δηλ. τὸ ἐν τρίτον τῶν ἐκδιδεμένων γραμματίων, εἶναι ἀνεπαρκές ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ἀσφαλές ἔρεισμα τῆς ἀποτόμου διὰ devaluation νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως.

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἀπότομον καὶ ῥιζοσπαστικόν. Δέχεται χωρὶς νὰ μεμψιμοιρῇ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑποτίμησιν ὡς ἀσθένειαν χρήζουσαν θεραπείας, ἀδιαφορεῖ δὲ διὰ τὰ αἰτία ποῦ τὴν προῦ κάλεσαν καί, ἐάν τὰ εἴρῃ ᾤ, χωρὶς νὰ ἀπασχολῆται ἐξ ὀλοκλήρου μὲ αὐτὰ ὅπως ἢ προεκτελεῖται αἰσιόδοξος θεωρία τῆς déflation, τὰ ἐρευνᾷ ἀποδλεπούσα εἰς τὸ μέλλον καὶ διὰ νὰ καταδείξῃ τοὺς ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν κινδύνους. Εἰς δὲ τὰ μέσα τῆς θεραπείας φέρεται ὡς ἀποφασιστικὸς χειρουργὸς προτιμῶν νὰ ἐκρίζωσῃ τὸν κακοήθη ὄγκον, ἀντὶ ν' ἀναμένῃ τὴν διὰ φαρμάκων μελλοντικὴν καί, ἔπερ κινδυνωδέστερον, ἀβεβαίαν διάλυσίν του.

Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ἐπὶ τοῦ ὅτι κάθε νομισματικὴ μεταρρυθμῖσις μοιραίως θὰ διασαλεύσῃ ὑπάρχουσαν, ἔστω καὶ κακὴν, ἰσορροπίαν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς. Καὶ ἡ devaluation, ὡς ἀπότομος, πρόκειται οὐχὶ νὰ διασαλεύσῃ ἀπλῶς ἀλλὰ νὰ κλονίσῃ σοβαρότατα τὰς θάσεις τῶν συναλλαγῶν. Ἀρκεῖ ν' ἀναλογισθῇ τις ὅτι εἰ πλεῖστοι τῶν μισθωτῶν ὑπαλλήλων, ὡς οὐσιώδη πλεονόγητα ἀποτελοῦσιν οἱ δημόσιοι, θὰ λάβουν μειωμένας κρτὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐπελθοῦσης ὑποτιμήσεως τὰς ἀποδοχὰς τῶν διὰ τὸ μὴ ἔχειν τι ἕτερον ποιήσῃ, ἐνῶ εἰ αὐτόνομοι παραγωγοὶ ἀπὸ τοῦ ἐργάτου, βιομηχανικοῦ ἢ ἀγροικοῦ, μέχρι τοῦ μεγάλου βιομηχανοῦ ἢ ἐμπόρου θὰ προσπαθῆσούν ἵνα, κατισχύοντες ἐν τῇ οικονομικῇ πάλῃ, διατηρήσούν ἐν ὑψηλοτέρῳ τῆς ὑποτιμήσεως ἐπιπέδῳ τὸ τίμημα τῆς ἐργασίας τῶν ἢ τῶν προϊόντων τῆς παραγωγῆς τῶν. Ὅ ἂ ὦν ἔσται τραχὺς ἀλλὰ καὶ βραχύς.

Ἐἴθερον ὄψιν ἐμφανίζει ἢ νέα κατάστασις διὰ τῆς

καθιερώσεως τῆς devaluation ὡς πρὸς τὰ χρέη. Τὰ συναφθέντα δηλ. πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως ἢ θ' ἀποδοθὸν εἰς τὸ ὑπερτετιμημένον νόμισμα ἐν ἰσοτιμίᾳ, ἔπερ θὰ συιέτριβε τὸν ὀφειλέτην τὸν συνάψαντα τὸ χρέος εἰς ὑποτετιμημένον νόμισμα ἢ θὰ ἀποδοθὸν εἰς τὸ νέον μὲν νόμισμα ἀλλ' ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν ὑποτίμησιν (ὁ ὀφείλων δηλ. χαρτίνας 100 θὰ πληρωσῇ χρυσᾶς 8 περίπου) ἔπερ θ' ἀπειθῆλει καταφανῆ ἀδικίαν διὰ τὸν παλαιὸν πιστωτὴν τὸν δόντα τὰ δάνειον π.χ. πρὸ τοῦ 1917 καὶ συνεπῶς εὐλόγως ἀξιοῦντα τὴν εἰς ὑγιεῖς δραχμὰς πληρωμὴν του, εἰς δραχμὰς δηλ. ἀνιστοιχοῦσας πρὸς τὰς ἄς καὶ ἔδωκε δανείσας.

Ἄλλ' αἰ δυσχέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσου, ἔρεισμα ἀσφαλές διὰ ν' ἀπορρίψωμεν τὴν devaluation. Τὸ νόμισμα εἶναι ἐργαλεῖον διευκολύνσεως τῶν συναλλαγῶν. Δι' αὐτοῦ μετροῦμεν τὰς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν καὶ αὐτὸ χρησιμοποιοῦμεν ὡς ἀνταλλακτικὸν μέσον. Πρέπει λοιπὸν τὸ ἐργαλεῖον αὐτὸ νὰ εἶναι ἕσον ἐνεστί τέλειον. Καὶ τέλειον εἶναι τὸ σχετικῶς σταθερόν Μόνον μὲ σταθερὸν νόμισμα τὸ ἐμπόριον προοδεύει, ἢ βιομηχανία ἐδραϊσθῆται, ἢ πῖσις εὐρύνεται καὶ ὁ τόκος λόγῳ τῶν προσφερομένων πολλῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἐκ τῆς εὐσταθείας προερχομένης διὰ τοὺς δανειστὰς ἀσφαλείας πίπτει. Ἐνῶ μὲ τὴν ἀστάθειαν παρεμβάλλεται εἰς πᾶσαν παραγωγικὴν ἐνέργειαν τὸ αἰσχρὸν τῆς κερδοσκοπίας στοιχεῖον, ἐξ οὗ ὄλος ὁ κόσμος κακοδοιμονεῖ. Ἄλλοίμονον εἰς κάθε κοινωνίαν ἔταν ὁ γεωργός, ὁ ἐμπορος, ὁ βιομηχανικός δὲν ὑπολογίζει πλέον ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς παραγωγῆς κερδῶν του ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος εἰς ὃ θὰ ἀγοράσῃ ἢ θὰ πωλήσῃ. Ἄλλ' αἰ πρὸς τί νὰ μακρηγοῦν ἐπὶ πραγμάτων πασιφανῶν, ὧν ὄλοι τὰς ὀλεθρίας συνεπείας δοκιμάζομεν; Τὰ προτερήματα τῆς εὐσταθείας τοῦ νομίσματος μόνον τυφλὸς δύναται νὰ παρίδῃ καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἐν τῷ προηγηθέντι ἄρθρῳ ἀνέφερα, πρὸς τὴν εὐστάθειαν αὐτὴν μετὰ πόθου προσδλέπουσιν καὶ τῆς déflation εἰ ὀπαδοί. Πρὸ τῆς εὐσταθείας ἔθεν αὐτῆς βλαί αἰ ἀντιρρήσεις δέον νὰ ὑποχωρήσούν, καὶ τὴν εὐστάθειαν αὐτὴν μόνον μὲ τὴν devaluation δύναμεθα νὰ ἔχωμεν, ὡς θὰ προσπαθῆσω νὰ ἀποδείξω.

Τὸ σύστημα τῆς déflation θὰ φέρῃ πρὸς τὴν σταθερότητα τοῦ νομίσματος; Νομίζω ὄχι. Βεβαίως εἰ ὀπαδοί τῆς τὴν ἐπιδιώκουν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν ἐπιτύχουν μὲ τὴν δι' οικονομῶν καὶ φορολογῶν ἰσοσκελίσειν τοῦ προῦπολογισμοῦ, μὲ τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον κλπ. κλπ. Ἄλλ' αἰ ἢ θάσις τοῦ συστήματος δὲν εἶναι ἡ βαθμιαία ἐξυγίανσις; Καὶ ἐφόσον θὰ βαίνωμεν πρὸς τὴν ἐξυγίανσιν ἢ σταθερότητος δὲν θὰ ἀνατρέπηται διὰ τῆς ἀνατιμήσεως τῆς δραχμῆς; Πῶς λοιπὸν ἢ σταθερότητος ἀφοῦ οὐχὶ εἰς αὐτὴν ὡς σκοπὸν ἀλλὰ ὡς μέσον καὶ μεταβατικὸν σταθμὸν ἀποβλέπει ἢ déflation;

Ἀντιθέτως ὁ σκοπὸς τῆς devaluation εἶναι ἢ σταθερότητος καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς ἐπιτυγχάνεται, ἀρκεῖ νὰ ὀ-

πάρξου, αἰ ἐδραϊκὴ ἐγγυήσεις τοῦ νέου νομίσματος καὶ νὰ διατηρηθῶν ἀμειωτοί. Εἶναι δὲ αὐταί, πλὴν τοῦ ἐπαρκῆ εἰς μεταλλικὸν ἀποθέματος καὶ τοῦ προῦτολογισμοῦ ἢ ἰσοζυγίου καὶ ἢ ἰσορροπίᾳ εἰσπαγωγῆς καὶ ἐξαπαγωγῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς devaluation θὰ προσκρούσῃ εἰς ἰσχυρὰς ἀντιρρήσεις. Ὑπάρχουν συμπερόνετα θιγόμενα, ὑτάρχουν καὶ διαθέσεις εἰς τὸς κυβερνώμεντας καὶ κυβερνωμένους νομολογίας ἀποστρεφόμεναι τὰς κινουσιμίας. Ἄλλ' αἰ ἀντιρρήσεις θὰ ὑποχωρήσούν ἔταν ἢ σκληρὰ πείρα ταχέως θὰ διδάξῃ τὰς κυβερνήσεις ὅτι ἢ βαθμιαία ἐξυγίανσις πολὺ δύσκολα, πολὺ ἀργὰ καὶ μὲ μεγίστας θυσίας; θὰ φέρῃ τοὺς κερπούς τῆς χωρὶς τοῦλάχιστον ἐξέτερου νὰ δύναται οἱ σημιοφόροι τῆς déflation νὰ ἢ συχάζουν τὴν συνειδησίαν τῶν μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν θεωριῶν τῶν ἐμπεδοῦται καθιεσῶς περισῶζον τοῦ Κράτους ὡς ὀφειλέτου τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἐννοίαν τῆς δικαιοσύνης.

Τὶ ἐπιρρίπτουν πρὸ παντὸς ἐνάντιον τῆς ὑποτιμήσεως; α') αὐθιχεσίαν β') ἀδικίαν καὶ γ') ἐπικίνδυνον κλονισμὸν τῶν καθέλου ὀκονομ. σχέσεων καὶ συναλλαγῶν. Πρακτικῶς τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κράτους, ὡς ἀναγόμενον εἰς ἐπιχειρήματα βρωμντικῆς τάξεως; μᾶλλον ἢ ὀκονομικῆς, ἔπερ ἐλάχιστα θαρῶνει ἐπὶ θεμάτων τοιαύτης πρακτικότητος. Ἄλλως τε ἢ ἀξιοπρέπεια ἀποκαθίσταται μὲ τὸ πρακτικῶν ἔταν ὁ τρώσας καὶ ἰάται ἀποδίδων πλουσιοπαρόχα τὰ πρὸς κερὸν ἀφαιρέθέντα. Ἄς ἴδωμεν διὰ βραχυτάτων τὰς ἄλλας μομφάς.

α) Αὐθιχεσία. Οὐδεις τὴν ἀρνείται. Ἄλλ' αἰ μήπως αὐθιχεσίως δὲν ἐγκαθιδρύθη καὶ ἢ πληθωρικὴ κυκλοφορία, ἢ τις ἀθιχεσίως νῦν αἰρεται; ἢ μήπως ἄλλα μέτρα (ὄρα π.χ. τὰ νομοθετήματα τοῦ 1923, Ἰανουαρίου καὶ Μαρτίου, περὶ βρωμντικῶν τῶν εἰς χρ.σῶν ὑποχρεώσεων κλπ. κλπ.) δὲν ὑπῆρξαν αὐθιχεῖα καὶ ὄμως ἐπεδλήθησαν ἐκ λόγων σκοπιμότητος διὰ τ' ἀναμενόμενα ἐξ αὐτῶν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα; ἢ μήπως τ' ἀγαθὰ ποῦ περιμένει ὁ τόπος ἀπὸ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος τοῦ δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ βρῶνται εἰς τὴν πλάστιγγα ἐναντι τῆς αὐθιχεσίας; Ἄλλως τε ἢ τελευταία ἐποχὴ μᾶς ἔχει διδάξῃ, παρὰ τὸ κινδυνώδες τῆς σκέψεώς μου, ὅτι μὲ τὴν αὐθιχεσίαν πολλὰ ζητήματα μέχρι τοῦδε ἄλυτα ἢ δυσεπίλυτα (ὄρα καὶ νέον ἡμερολόγιον) ἐπελύθησαν ἱκανοποιητικῶς ὡς τε νὰ μὴ μᾶς φοβίξῃ ἢ αὐθιχεσία καθ' ἑαυτὴν ἀλλὰ ὁ τοιοῦτος ἢ ἄλλος τῆς χρήσεως αὐτῆς τρόπος.

β) Ἀδικία. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀξίζει νὰ ἐπιμείνωμεν, ἂν καὶ τὸ ἐθέλωμεν καλῶντέρω. Ὅπως ἂν τὰ ὑπάρχοντα χρέη ἀποδοθῶν εἰς τὸ νέον νόμισμα ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τὸ παλαιὸν ἀδικουσι οἱ εἰς ὑποτετιμημένας δραχμὰς γενόμενοι ὀφειλέται, ὄντινες θ' ἀποδώσουν χρυσᾶς, ἂν δὲ πληρωθῶν εἰς νέας μὲν δραχμὰς ἀλλ' ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ὑποτίμησιν ζημιῶνται οἱ πιστωταί εἰ γενόμενοι τοιοῦτοι; ἂθ' ὄν καιρὸν ἢ δραχμὴ δὲν εἶχεν

ἀκόμη ἐκπέτη καὶ ὄντινες θὰ εἰσπράξουν μέρος μόνον τῶν ὄρα ἔδωκαν. Ἄλλ' αἰ δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ; τὸ νῦν σύστημα μὲ τὴν déflation ἐξαπαλλῆζει τὴν δικαιοσύνην; Εἶναι δίκαιον ὁ ἐνυπόθητος δανειστής ὁ δανειστής λ. χ. κατὰ τὸ 1914 δρ. 10.000 νὰ λαμβάνῃ σημερινὸς δρ. 10.000 καὶ νὰ ἐξοφλῇ ἐκὼν ἄκων τὸν ὀφειλέτην του; Καὶ εἶναι ἠθικὴ τάξις τὸ νὰ ἀποδίδῃ ὁ ὀφειλέτης ἕνα ἐλάχιστον τίμημα τῆς σημερινῆς ἀξίας τῆς οἰκοδομῆς του καὶ ὄτω νὰ ἀποδίδῃ τὸ δάνειον, δι' οὗ ἢ συνήθη νὰ εἰ κοδομήσῃ σχεδὸν ὀλοκλήρον τὸ κέρτιον; ἢ εἶναι δίκαιον ὁ νῦν συνάπτων δάνειον μακροπρόθεσμον νὰ ἀποδώσῃ μετὰ 15 ἢ 20 ἐτη δραχμὰς χρυσᾶς ἢ πᾶντως κατὰ πολὺ ὑπερτετιμημένας, ἢ ὁ λαμβάνων νῦν εἰς δραχμὰς ἐνυπόθηκον δάνειον νὰ ἀναγκασθῇ αὐρὸν νὰ ἐπιστρέψῃ χρυσᾶς; πλέον ἢ ἀπαξ καλυπτούσας τῆς οἰκοδομῆς του τὴν ἀξίαν, ἢ τις μοιραίως θὰ κατέληθ μὲ τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ νομίσματος; (ὄρα οἰκοδομικοὺς συνεταρισμοὺς, εἰς ἀπὸ τοῦδε μπορεῖ κανεὶς νὰ οἰκτείρῃ). Ὅστε τὸ νῦν σύστημα τῆς ὑποτιμήσεως; Δικαιοσύνη σημερινῆς τὴν δυνατὴν καθιέρωσιν ἰσότητος, καὶ ἢ ἰσότητος αὐτῆ, ἐν τῷ δυνατῷ μέτρῳ, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μὲ τὴν devaluation, ἐνῶ αἰ ἀδικίαι τῆς déflation δὲν αἰρῶνται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν. ἢ ἄρτις τῶν ἀδικιῶν δύναται νὰ ἐπενεχθῇ περίπου ὡς ἐξῆς: Τὰ χρέη πρέπει νὰ διακριθῶν εἰς δημόσια καὶ ἰδιωτικά. Τὰ δημόσια, ἐρ' ὦν ὀφειλέτης εἶναι τὸ Κράτος, ἂν μὲν εἶναι εἰς χρυσὸν δὲν ἔχουν ἀνάγκη ρυθμίσεως, ἂν ὄμως εἶναι εἰς δραχμὰς, καὶ τοιαῦτα εἶναι πρὸ παντὸς ἢ πιστωτικὴ κυκλοφορία, τὸ ἀναγκαστικὸν δάνειον τοῦ 1922 καὶ τὸ ἐκ 1900 ἐκατομμυρίων περίπου χρέος ἐξ ἐντόκων γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμόνης πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ὄρθον εἶναι νὰ ἀποδοθῶν εἰς τὰς ὑποτετιμημένας δραχμὰς, εἰς ἄς καὶ κατὰ τὰ τελευταία ἔτη συνήφθησαν, ἢ ηλ. εἰς τὸ νέον νόμισμα ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν ὑποτίμησιν. Φρονῶ ὅτι μὲ τὸ σύστημα τοῦτο αἰρεται τὸ κλαυθμηρὸν ἐπιχειρημα τῶν ἐν Ἐλλάδι ὀποστηρικτῶν τῆς déflation, ὅτι μὲ τὴν devaluation καταστρέφεται τὸ κράτος; διότι θὰ ὑποχρεωθῇ τὰ εἰς δραχμὰς χρέη του ἐξ 9 περίπου δισεκατομμυρίων νὰ τὰ πληρῶσῃ εἰς χρυσὸν! Τοῦναντίον ἢ déflation ἐμφανίζει τὸν κίνδυνον διὰ τὸ Κράτος νὰ πληρῶσῃ μὲ τὴν βαθμιαίαν ἐξυγίανσιν μέρος οὐσιώδες αὐτῶν εἰς ὑπερτετιμημένας δραχμὰς ἐπὶ μεγίστη καὶ καταθλιπτικῇ ἐπιβαρύνσει του.

Ὅς πρὸς τὰ ἰδιωτικά ἐπιβάλλεται νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῶν καὶ ἀναλόγως αὐτοῦ νὰ κινουσιώμεν τὴν τιμὴν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν. Εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, ἔπερ φρονῶ ὅτι ἀναμφισβητήτως ἐνδεικνυται διὰ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκ λόγων σχετικῆς δικαιοσύνης καὶ τινα τῶν εἰς δραχμὰς δημοσίων δανείων, ὡς τὸ τῆς ἐπιτάξεως τοῦ 1918, τὸ λαχειοφόρον τοῦ 1919 κλπ., ἄτινα δέον νὰ ἐξοφληθῶσιν

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

† ΠΟΛΥΤΙΜΗ Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ
(ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ)

Είκοσι δύο μόλις χρονών, ύστερα από μιὰ βροσαντι- κή άρρώστεια, που άπροσδόκητα τήν είχε περιφύξει στ' άλυτα βρόχια της, έκλεισε γ'ά πάντα τ'ά μάτια, μάτια γε- μάτα ευγένεια και καλωσύνη, ή Πολυτίμη Γ. Στρα- τηγού, πολυαγαπημένη άδελφή του φίλου Διευθυντού του «Παντογνώστη» Γεωργ. Ιωάννου.

Παρηκολούθησα όλη τήν άγωνία της στο σύντομο σχετικ'ά δράμα του πόνου της, με μάτια έκστατικά στο μεγαλειό της ψυχική: άντοχής της, θαυμάζοντας έναν άγγελό, που όμορφα περνούσε από τή γή μας και βια- στικά έχανόταν, γιά ν' άφίσει άθέλγητα ένα τόσο μεγάλο κενό, που τίποτε άλλο δέν θά μπορούσε νά τό γεμίσει από τό φώς και τή λάμψη της ανάμνησής της.

Γιατί, αν ή Πολυτίμη αγαπούσε τή ζωή και ήρωικά επάλεψε γιά νά ζήσει, τήν άγαπούσε γιά τους δικούς της μόνο. Ήταν ένας παραξένος τύπος ψυχουνηθείσεως άλή- θεια από τους πιό άλτρουϊτικούς. Ήταν ό τύπος, που αν είχε στής ψυχής τ'ά βάθη τόν πενο και τήν πίκρα, εί- χεν όμως στά χείλη τό χαμόγελο και τό φώς τό παρή- γορο.

Ό θάνατος που ήρθε γλυκός νά λύσει τών τελευταίων ήμερών της τους πόνους, ποτέ δέ θά μπορέσει νά λύσει και τους δεσμούς της αγάπης, που γύρω από τήν υπαρξή της ή Πολυτίμη έδημιούργησε. Στο κήλισμα του χρόνου, που μετράται ή θλίψη και ζυγίζονται τ'ά αισθήματα, ή Πολυτίμη θ' επιβίλει τ'ά δικαιώματά της άπαραράρατα.

Και ή ανάμνητή της γλυκιά, θ'α σημαδέψει ζωηρά μι'ά φωτεινή γραμμή στού άπειρου τό στερέωμα και στής αιωνιότητος τήν άδυσσο, που ή λάμψη της δέν θά είναι προδική. Θά είναι άθάνατη σαν τήν ψυχή της.

Ρίχνοντας με τ'ά πιό λευκά τριαντάφυλλα μι'ά τέτοια ανάμνηση της νέας, που δέν είναι πι'ά μαζί μας, εύχομαι Νά ναι έλαφρό τό χόμα της, νάχει όροσω στο μνήμα.

Σ**

«Όχι τήν μνήν, δλλό τόν πολυμήχανον άνδρα εξή- μισησε ώ Μούσα ...

Όχι όσους εις τους όμειθνεϊς τον συμφορ'αν έφερον άλλά εκυρίευσε τήν τοιχισμένην Τροίαν, όχι όσους πολλ'ας ψυχός εις τόν Αδην έστιυλεν άλλά πολλ'ας πόλεις εις και..

Όχι αυτους δέ έδωκε βορ'αν εις τ'ά όστια άλλά: ζη- τών νά σώση τήν ψυχήν αυτου και τών συντρόφων' πλην πάλιν δέν τούς έσωσε, όσων και αν τό ποθοΐσι όχι ΔΙΟΣ Δ' ΕΤΕΛΕΙΕΤΟ ΒΟΥΛΗ' αλλά από τ'ος παρηγομίας των έχασαν τήν ζωήν αυτοι οι μωροί, που έφαγαν τ'ά βώδια του 'Ηλιου κι' αυτός τούς άπειοτέρησε έπιστοροφής

ήμέραν και τέλος όχι χρονολογικώς, αλλά από καμιά καλή μεριά άρχίνα αυτ'ά νά λέγης...»

Είς επίμετρον προσθέτομεν ετι και' ό αριθμός 10 τών στίχων του προοιμίου τούτου δέν είναι διόλου τυχατός άλλ' είναι μι'ά αντιστροφική μέμησις τών δύο παλαμών, έχουσα εις τό μέσον άψευδή μαρτυρίαν τόν αντιθετικόν ή ως θά ήθελεν ό Όμηρος, τόν αντιστροφικόν «άλλ'α» και εβτω τό προοίμιον τούτο έμμι'αζει προς έσαρωμένα θεμέλια αιωνοβίου οικοδομής εξηραφαλισμένης από κάθε πρόσθετον β'άκος και από κάθε σεισμικήν προσβολήν,

ΚΥΡ. ΖΑΜΠΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΣΜΕΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΠΡΟΦΑΝΤΑ

Πήρα τής τύχιας τή θωριά, του κερανοῦ τό βόγγο πήρα και σιόλια μ' άστοληθίες τήν καταφρονημένη μου τή λύρα,

Και βροντοφώνησα παντού τραγούδι άνηκουστο από χρόνια τσαλαπαιώνιας πρόληψης και κάθε άνημποριά και καταφρόνια,

Άπ' τής φθής τόν τόσο άχό κι' άπ' τής φωνής τήν άγρια μπόρα άνατριχιάζαν οι ψυχές που ζούνε μες στή σκλαβωμένη χώρα.

Κρυφοί καιῦμοι πεθάνανε και σβύσθηκαν παλιές λαχτάρες. Χαθήσαν τ'ά γλυκόλογα, γιά ν' άκουστοῦν φριχτές παντού κατίρες.

Κ' οι βράχοι πήρανε φωνή και βουβαδήκανε τ' άηλόνια άπ' τό τραγούδι τ' άγριώπο που δέν άκούστηκε άλλοτε από χρόνια.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΓΛΟΥΣ ΠΟΙΗΤΑΣ W. H. HENLEY

Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ ΕΙΜ' ΕΓΩ

Μέσ' άπ' τής Νύχιας τό βαθύ κι' άπέραντο πηγάδι, που οι Θεοί μ' έρριξαν και μ' έχουνε άφίσει, τους στέλνω χίλια «Ευχαριστώ» άπ' τό πυκνό σκοτάδι, γιά τήν άνίκητη ψυχή που μ'όχουνε χαρίσει.

Νύχια μ' έσχίσανε σκληρά, μα εγώ δέν υποχώρησα, κι' ούτε φωνή δέν έρριξα' στην φοβερή τήν πάλη μου δ ναι ή μοῦρα καμουτσιές' τόν φόβο δέν έγνώρισα, τό ματωμένο μου ποτέ δέν έσκυψε κεφάλι.

Πέρα άπ' τόν τόπον τής όργής αυτόν, πολῦ πιό πέρα βλέπω τήν Φρίκη τών τυκνών σκιών νά τριγυρίζη' μα δέν με σκιάζει του Κυρου που φεύγει ή φοβέρα, είμαι και θάμαι άτρόμητος, του κάκου φοβερίζεις.

Αν είνε ή πύλη του στενή καθόλου δέν με μέλει' ά: έσοιμίζεις και ποινές; ό Αδης όσες θέλει! Εγώ είμαι ό κύριος τής τύχης τής δικής μου, ό καπετάνιος είμ' εγώ... ό καπετάνιος τής ψυχής μου. (*Από τό 'Αγγλικό) Δ. ΣΤΑΗΣ

Ξαίρεις ποι'ά είμ' εγώ με τ'ά κοντά, που έτσι με καπέλλο λουσαρίστηκα κι' όπως τώρα κάποια προφαντ'ά κόβω τ'ά μαλλιά μου μπεμπεδίστηκα;

Είμ' εγώ τής πλύστρας τό παιδί, που τήν τρώγει ή σκάφη στα ύλόγια. Μόλις πέσει βγήκα στο κλαδί και μου κάνουν κρ'ά τ'ά καταγώγια.

Εχω δυό ματάκια, που νικ'αν, κι' είμαι σαν κουκλίτσα όδοπαρείος. Τζόβεννα με ξαίρουν καν και καν' κι' όποιος δέν με ξαίρει, θ'ά ναι... άρχάριος.

«Αρ'ασιν όνειρεύεσαι τρελλήν κι' άξιζε—μου λέν— νά γίνεις κόμησσα». Κάλτσες κι' εγώ βάζω μουσελίν, που με τρεΐς μπουγάδες οκονόμησα.

Τι κι' αν έτσι ή μάνα μου πεινά; Όταν έχει κόρη—τριαντάφυλλο, πάντα θ' άποφεύγει τ'ά φτηνά' κι' άς χορταίνει αυτ'ή μέ.. ψωμοστάφυλο.

VESPER

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΤΕΝΤΑΛ

Α') Πιετράργκουνα (1)

Αισθάνομαι δι κατέχει όλη μου τήν ψυχή. Δέν μπορώ τίποτε άλλο πιά νά αισθανθώ, κι' δι κάνω τό κ'άνω μηχανικά' ό νοῦς μου είναι πάντα σ' εκείνη τήν έ- χω πάντα εμπρός στα μάτια μου, κι' επειδή ή πιῦρα δέν μ' άφήνει νά φανερώσω σε κανέναν τήν αγάπη μου, βρί- σκω στο γράψιμο τήν μόνη μου άνακούφιση. Κάθε τι άλλο μου είναι άδιάφορο.

Με μάτια βρεγμένα από τ'ά δάκρυα, με λαγγεμένη τήν καρδιά τής εσφιγγα τ'ά χέρια, έιφ' εκείνη άνασιέναζε. Είμαστε καθισμένοι. Μιά στιγμή, ειδα τ'ά μάτια της νά υγραίνονται κι' ένοιωσα τ'ά χέρια της νά γίνονται καιάζε- στα μες τ'ά δικά μου. Είχαν τή ζέση που φέρνει ή αγω-

(1) Η μεγαλύτερη αγίπη του Στένταλ. Τήν πρωτοείδε στο Μιλάνο τό 1800. Έρωμένη του έγινε μετά ένδεκα χρόνι τό 1811.

ρία του πάθους (σ' έναν ώρισμένο βαθμό). Τάσφιζα ελαφρά και με την ίδια ελαφρόδα, τάσφιζε κι' η ίδια. Μ' αγαπούσε εκείνη τη στιγμή. Σιό πρόσωπό της ήταν χυμένη ή πεύ μεγάλη ερωτική συγκίνηση.

Ίσως ή συγκίνησή της αυτή να είναι ή πιό δυνατή, ή πιό τρυφερή συγκίνηση που έχω προκαλέσει σ' όλη μου τη ζωή. Δεν τολμούσε να με κυτιάξη, θά διάβαζα την ψυχή της μέσ τα μάτια της. Η κατάσταση αυτή βία σταξε δύο περίπου τέταρτα (τά τελευταία της επισκέψεώς μου). Μιλούσαμε άργά, απολαμβάναμε την εύτυχία μας, απολάμβανε τα φιλιά, που μ' άφησε να της παίρνω. Τι διαφορά από χτές που μούπε τη στιγμή που φεύγοντας της ζήτησα ένα φιλί :

— Ούτε έια!

Όμολογώ πώς τα σημερινά της φιλιά ήσαν θανάσια.

Την είκοστή πρώτη Σεπτεμβρίου του 1811, στις έντεκα και μισή, κερδίω την νίκηην αυτή που τόσοσ καιρό την έποθούσα (1).

Την ήκη αυτή δεν την κέρδισα εύκολα. Στις δέκα παρά τέταρτο είχα πάει στην μικρή Γωνιακή εκκλησία της όδοϋ Μ. Πρίν να σημάδι δέκα, έφυγα. Στις δέκα και πέντε περνούσα απ' το σπίτι της. Μούχε πεί πώς θα μούχαμτε σημάδι. Τίποτα.

Στις δέκα και είκοσι ξαναπέρασα τη φορά τούτη ήταν εκεί και μούγγνε. Ύστερα από μιά πάλη ψυχολογική, πολύ σοβαρή, όπου έπαιξα την εύτυχία μου και σχεδόν τη ζωή μου, έγινε δική μου, στις έντεκα και μισή.

Δεν έγραψα τέσσερεις μέρες τώρα, γιατί λιγοστεύει ή εύτυχία όταν την γράφεις. Ός τόσο για να μαι ελικρινής — πρέπει να όμολογήσω, πώς δεν αισθάνθηκα τη μέθη που είχα άλλοτε αίσθανθεί. Βρίσκομαι φαίνεται στη δευτέρα περίοδο ο j love (της αγάπης) την περίοδο αυτήν τη χαρακτηρισίζει περισσότερο φυσικότης, περισσότερη έμπιστοσύνη και οικειότης.

Απόψε, ή σκέψη πώς θα περάσουν 4 μέρες δίχως να την δω, μ' έκανε μελαγχολικό. Αισθάνθηκα την ανάγκην να εργασθώ. Καί με το γράψιμο λιγόστεψε ό καϊμός μου.

Μελανία (2).

Πήγα στην Μελανία, λίγο ταραγμένος. Με δέχτηκε χαρούμενη και με φανερή ευχαρίστηση ή καμαριέρα της της έφτασε τα μαλλιά. Έκανα την άνοησία να μην εύφολογήσω κι' όμως έπρεπε. Την ώρα που εκείνη διώκθωνε κίτι, έγώ φουούσα τη φωτιά. Η φρονίδα αυτή, που φανερώνει οικειότητα, μ' ευχαριστούσε υπερβολικά. Τέλος ή καμαριέρα της βγήκε απ' την κάμαρα. Έμεινα μαζί της ως τις δύο. Αισθάνομουν μεγάλη ευχαρίστηση και θάθελα να αισθάνεται κι' εκείνη την ίδια εύτυχία. Έχω λόγους να το πιστεύω για το ένα μέρος του χρονικού αυ' ου διασημάτος. Η τύχη έκανε ό,τι έπρεπε να

κάνη ή επιδειξιότης. Μού διηγήθηκε τη ζωή της. Έχει ψυχή αισθηματική. (Μουίζει σ' αυτό μ' έμένα). Το συμπεραίνω από κίτι λόγια της, απ' την έντύπωση που της κάταν ώρισμένα πράγματα.

Ήταν όπεροχη την ώρα που μού διηγόταν την ιστορία της. Ήμουν καθισμένος κοντά της, την κίτιαγα σιό πρόσωπο, (κι' ή ματιά μου δεν έχανε ούτε ένα της χαρακτηριστικό) της έσφιγγα τα χέρια, Αισθάνονταν καλά πώς ή τρυφερή ψυχή της, ενεργούσε άποτελεσματικά στή δική μου ψυχή το μόνο που πωράπογο είναι πώς διατηρούσε κάποια κοκκεταρία. Μα ποιά γυναίκα δεν είναι και λίγο κοκκετία; Ήταν άληθινά συγκινημένη τη στιγμή που μιλούσε για τον πατέρα της' οκούπισε δύο φορές τα μάτια της, όπου δεν υπήρχαν καθόλου δάκρυα. Της πήρα είκοσι φιλιά δέ μούφερνε κανένα εμπόδιο. Μού φαίνεται πώς μ' αγαπά.

Η γελαστή χαρά κι' ή μεγάλη ευχαρίστηση που έννοιωσε ή αισθαντική ψυχή της βλέποντάς με, δέ μού έπιτρέπουν ν' άμφιβάλλω για τον έρωτά της. Ότιόσο την τελευταία φορά που την είδα, φαίνεται πώς έπληξε λίγο, γιατί όταν της είπα. Άς βρούμε ένα σημάδι που θα μού κάνης, όταν θ' άρχιζης ν' άνιάς, μού άπήνησε άμέσως. Ναι, ναι, με κάποια ευχαρίστηση.

Ίσως αυτό, να είναι ό λόγος που μένω σιάσιμος μαζί της' την αγαπώ τόσο, που όταν μού πη τίποτε μού προξενεί τόση ευχαρίστηση, όπου χάνω κάθε έξωτερική αισθηση και δεν διατηρώ παρ'ά μόνον την έρωτική. Άλλά και άν ακόμα μού ήτο δυνατόν να διατηρήσω την προσοχή μου, μού φαίνεται πώς δέ θάχα τη δύναμη να την διακόψω, για να μιλήσω για τον έαυτό μου. Ό,τι κάνει μού είναι πάρα πολν πολύτιμο. Να ίσως γιατί όσοι άληθινά αγαπούν δεν κατορθώνουν να χαρουν τις ώριότητες.

Κ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γνωστοποιήσις

Φέρομεν εις γνώσιν των κ. κ. Έπιδχτών ότι ένεκρήθη ή έκδοσις από 1 προσεχούς μηνός Αυγούστου εισιτηρίων μετ' έκπνόδου μετ' έκπτώσεως 20 ο)σ παρ'ά των Σταθμών Πειραιώς και Άθηνών διά Πάτρας και τ'ανάκαλιν ισχύος 8 ήμερών διά τ'άς άμκξ. 1 και 2 πλ'ην της ταχέας.

Έν Άθήναις τη 14η Ίουλίου 1925

(Έκ της Διευθύνσεως)

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Είδοποιούνται οι κ. κ. συνδρομητάι μας, όπως πάσαν μεταβολήν της διευθύνσεως της κατοικίας των δέον έγκλίρωσ να γνωστοποιώσιν ήμίν, άλλως δεν εύθυνόμεθα διά πάσαν άπώλειαν των τυχών.

(Έκ του «Παντογνώστου»)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΝΩ ΦΕΥΓΟΥΝ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

«Άνθρωπος ώσει χόρτος αί ήμέραι αυτού» ΔΑΒΙΔ

Τα κυπαρίσσια όρθόστεκα σιτών άνέμων τα περάσματα, λιγώντας τις φουντωτές κορφές τους με άπογοήτευση και θλιμμένα, βουβά, σιή σιγαλιά της πλάσης, άντίκρου σιό παράθυρο της σάλας όμοια σιέκουν, σάν και δέκα πέντε χρόνια πριν, άκούμητοι φρουροί μέρας και νύχτας, χαϊδεύοντας με τη βαθειά, πένθιμη σκιά τους, τα τζάμια και τις κουρτίτες και μετρώντας του χρόνου τις ώρες....

Κάποιο πουλί κελάϊδησε και πέταξε κι' άλλο γύρισε κ' έκατοσε.... Κι' άντίκρου το βουνό, με λίγα πεύκα, λίγη πρασινάδα, στις ίδιες γραμμές του ύψώνεται δίχως να νοιώθει πάνω του γερατιά....

Και τα παιδιά της γειτονιάς σιό δρόμο απ' όξω μαζωμένα της έξοχικής συνοικίας, παίζουνη, κυνηγιούνη, πειροβολιούνη, φωνάζουνη από χαρά μεθυσμένα, και δεν είναι τα ίδια παιδιά κείνα θ'άνε τώρα άντρες — είναι τα νέα, κείνα που πριν δεν είχαγε βγει απ' την κοιλιά της μάνας τους.

Ένα σκυλλ μαύρο βαδίζει τον κατήφορο, σκεφτικό, κι' άλλο καφειλ ψάχνει να βρει σιό σκουπίδια κόκκαλα να γλύνει. Μιά κατόικα βόσκει πέρα σιή χορταριασμένη πλατεία. Ένας χοίρος κυλιέται σέ κίτι λασπόνερα. Μιά παρέα πιπάκι φωνάζουνη. Μιά χιονάτη γάτα κυνηγάει μιá πεταλούδα και θυμωμένη τη βλέπει να φτερογυρίζει πάνωθέ της.

Ό μανθβης σ' ένα καρροτσάκι, που το σέρνει ένας γάϊδαρος, καβάλλα, φωνάζει της εποχής τα φρούτα και τα λαχανικά. κ' είναι ό ίδιος ήχος, ό ίδιος τόπος της ήχηρής φωνής του, με τα ιδιότροπα τσακίσματα. Έχει ξεκούμπωτο το γλέκο και φαίνεται κόκκινο το ζουνάρι. Σά να μη γέρασε εκείνος, ή φωνή του απ' όξω περιάει, και τα παραθυρόφυλλα των γειτόνων χτυπάει, να βγούνη να φωνίσουνη. Κι' όμως, ποιός ξέρει τάχα, άν είναι πεθαμένος, ή ένας σακάτης γέροντας δυστυχισμένος, άκουμπισμένος σέ κανά καμαράκι φτωχικό.

Νέα σπίατα προστεθήκανε σιό δρόμο, μα τα παλιά μένουν ίδια, λίγο ξεφτισμένα σιους σωφάδες, μα γερά κι' άκέρκι, ενώ μέσα οι στεγασμένοι δεν είναι όλοι οι ίδιοι, ή νιά γέρασε κ' ή γριά ταξίδεψε σιόν κόσμο που δέ βλέπουμε, γινήκανε γάμοι, παιδάκια βλαστήσανε νέα κι' όμορφα, κ' ή μεταβολή εξακολουθεί τόσο σύντομη και πένθιμη για κεί που καταλήγει. Ένας κόσμος φεύγει κι' έρχεται άλλος, μα τα σπίατα βουβά σιέκουνε και δεν μιλούνη, τα κυπαρίσσια μανροφορεμένα ξέρουν του καθιός το πέρασμα εκεί, τις δυστυχίες όλων, το ανθρώπινο δρώμα και σιωπούνε τυλιγμένα σέ θλίψη επιβλητική.

Ένας άέρας μκήκε άπότομος, καθώς π' άνοιξανε τα τζάμια, και τη σκόνη απ' τη σάλα, σηκώσανε. Στις γω-

νιές οι κρεμασμένες άράχγες κινήθηκαν να πέσουνη. Κάτι ζουζούνια μαύρα τρέξανε και κρυφθήκανε κάτω απ' τις πολυθρόνες, τόν μπουφέ και τούς κοιπέδες.

Όλα τα κάδρα ίδια κρέμονταν με τις προγονικές φυσιογνωμίες.

Και σιό βάθος, κολλημένο σιόν τοίχο, το πιάνο, μ' ένα πανί λευκό τυλιγμένο, σά νεκρός.

Η Χριστίνα βάδιζε σιγά-σιγά, με προσοχή, σά να έμπαινε σ' έρημοκλήσι, που σέ κυριεύει ένα αισθημαθηροκενικό, και σταυροκοπιέσαι....

Πίσω της άκλουθούσε ή Μαριγούλα, ή γριά ύπηρέτρια, που την είχαγε από μικρούλα σιή ύπηρεσίαν.

Κάτι τσίκισε με το πόδι της κ' ή κυρία φώναξε.

— Ποιός είναι, ποιός;

— Έγώ μοι — είπε ή Μαριγούλα — γιατί φοβ'ασθε ;...

Ένα δάκρυ κύλισε απ' τα μάτια της.

Σήκωσε το χέρι κι' έδειξε με το δάχτυλό της.

— Βλέπεις εκεί — είπε με φωνή τρεμουλιαστή — το σκεπασμένο πιάνο ;... Μιά φορά κι' έναν καιρό, θυμάσαι, σιή σάλα τούτη την έρημική, ή μητέρα μου έπαιζε το πιάνο κ' οι προσκεκλημένοι χορεύανε κάτω απ' τις πολυφώτες ήλεκτρικές λάμπες... Και τώρα... τώρα... μιá σιωπή, μιá έρημιά, μιá παγωνιά, ναι, ένας φόβος...

— Κυρία !... κυρία !... στηριχθείτε πάνω μόν, θα πέσετε — μίλησε σαστισμένη ή ύπηρέτρια και την κράτησε σιό χέριο της.

Έδάκρυσαν τα μάτια της, πιάστηκε ή άναπνοή της.

Και με φωνή, που ό πόνος της καρδιάς της είχε τσακίσει, είπε, σκύβοντας άπογοητευμένα το κεφάλι.

— Κι' ό πατέρας δεν ζει. Το ξέρω, πώς τώρα είναι ή σειρά μου, και... γρήγορα !...

Η Μαριγούλα για να την παρηγορήσει.

— Όχι δά — φώναξε — είσασι νέα. Ένας γαμπρός μπορεί ν'άρθει. Γιατί ;...

Γέλασε πικρά. Το γέλιο που κλεί ένα δυνατό κλάμα και το κρατεί να μη ξεσπάσει.

— Τώρα νιά ;... Είπε πολν άργά... Πέρασαν τα νιάτα... Φυλλορροήσανε...

— Όχι ! Έδω μέσα δεν ύπάρχει χαρά. Τίποτε. Μιά ήουχία βασιλεύει νεκρική. Και με σφίγγει τόσο δυνατά και με πνίγει μέχρι θανάτου.

— Μα γιατί αυτό το πένθος άφίσιτε να μεγαλώσει ;...

Ρώτησε ή ύπηρέτρια με άπορία και με το στόμα άνοιχτό περιέμενε.

Βάδισε ή Χριστίνα προς το παράθυρο, κοίταξε τα κυπαρίσσια της αύλης, που παρατεταγμένα ύψώνονταν άντίκρου της, σάν ξεφτέρια όξω από εκκλησιά, που περιμένουν την κηδεία, και με σκέψη μίλησε.

— Υπάρχουνη νεκροί που πεθαίνουνη πάνω σιήν ώρα τους και νεκροί που φεύγουνη πολν νεκρίς και μ'ας εγκαταλείπουνη για να τούς ζητάμε νύχτα και μέρα, άκλουθώντας τα βήματά τους.

Μιά κραυγή χύθηκε, που τράνταξε πέρα ως πέρα ή

(1) Και άμέσως: ό Στέντιλ γράφει την άλησμόνητη αυτή ήμερομηνία στις (2) κίτισοδέτες του.

(2) Παρισινή ήθηποιός ή πρώτη κατά πάσαν πιθανότητα έρωμένη του Στένταλ.

— Καλή μου Βαρβάρα, νομίζω ότι είσαι τρελή. Μήπως οι βασιληάδες έχουν φίλους;

Και τραβώντας κοντά του το κεφάλι της Νέλλυς, προσθέτει χαριτωμένα.

— Έχουν σκύλλους.

Η Βαρβάρα ντύνει τον Μιχαλάκη. Μισόγυμνος βλέπει στο καθρέπτη το κάπνιστο σώμα του και τα γυμνά μπράτσα του και ρωτά;

— Βαρβάρα είναι αλήθεια ότι είμαι ο εκλεκτός του Θεού;

— Βεβαίως, με θέρημη ή Βαρβάρα εξηγεῖ πώς ο Θεός υπέδειξε μεταξύ όλων τον πολύτιμο Μιχαλάκη, για να κάνει να ευτυχήση ή πολυαγαπημένη του Πανονία.

Τότε ο Μιχαλάκης, χωρίς να πάψη να κυττάζεται με ύφος αηδίας, λέγει με ένα αναστεναγμό.

— Έ λοιπόν αφού μπορούσε να διαλέξει, δεν καταλαβαίνω γιατί δεν διάλεξε ένα καλύτερο.

— Βαρβάρα, τι νομίζεις θα έλεγε ο θεός Παῦλος αν πέθαινα;

Να έρωτήσεις πού δεν άρέσουν της Βαρβάρας. Δαγκώνει τα χείλη και κουνά το κεφάλι. Δεν πρέπει να μιλά γι' αυτά τα πράγματα. Φυσικά ο Θεός Παῦλος θα λυπόταν πολύ...

Αλλά ο Μιχαλάκης της δίδει ένα μπατσάκι στο μάγουλο και λέγει σκάζοντας στα γέλια:

— Ω τή παλιοψεύτρα.

— Βαρβάρα, γιατί εορτάζουν τα γενέθλια;

Μά είνε πολύ φυσικό. Έλα δά... Η Βαρβάρα ήττορεύει με θέρημη, τά μπερδεύει λίγο... Ο Μιχαλάκης δεν την πολυακούει και συνεχίζει:

— Είσαι ευχαριστημένη πού γεννήθηκες;

Η Βαρβάρα κάνει ένα άδριοστο κίνημα.

— Έμένα λέγει ο Μιχαλάκης, μού είνε άδιάφορο, αλλά δεν καταλαβαίνω τι χρειάζεται.

— Βαρβάρα αν πέθαινα θα λυπόσουνα;

— Αν θα λυπόμουνα! Ω αγάπη μου! Πώς τó λές..

Τά μάτια της Βαρβάρας είνε γεμάτα δάκρυα. Ο Μιχαλάκης επαναλαμβάνει σκεπτικός.

— Μού φαίνεται ότι θα λυπόσουνα. Κι ή Νέλλυ τó ίδιο.

Βαρβάρα, μήπως θα χρειαστή να παντρευτώ;

Φυσικά όλοι οι βασιληάδες πρέπει να παντρευώνται για την ευτυχία των πιστών τους υπηκόων.

Ο Μιχαλάκης αναστενάζει.

— Τότε νομίζω ότι θα πάρω την εξαδέλφη μου Σόνια.

— Τό χρυσό μου την αγαπά πολύ;

— Α! δεν είνε αυτό. Αλλά βήχει πολύ. Ο γιατρός έλε ότι πιθανόν να πεθάνει πολύ νέα. Κι έτσι θα μ' άφήσουν ήσυχον.

— Βαρβάρα τι θάκανες αν ήσουν ο καλός Θεός;

Δεν ξέρεις τίποτα. Είσαι μιá βλάκισσα. Έ λοιπόν εγώ, θά σου πώ. Θάβραζα βαμβάκι σι' αυτιά μου ή θ' άλλαζα κατοικία. Θι είνε τόσο βαρετό ν' άκούη κανείς τις προσευχές των ανθρώπων.

Όλοι κάτι έχουν να ζητήσουν.

Βαρβάρα, αν ήθελα μπορούσα να μήν... ήμουν βασιληάς; Βεβαίως. Αλλά γενικώς, αυτό δεν γίνεται συχνά. Έν τούτοις υπάρχουν μονάρχαι οι όποιοι άφισαν τó θρόνο...

Ο Μιχαλάκης κουνά το κεφάλι, καταλαβαίνει.

— Κατάλαβα. Οι άνανδροι...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄ον

Ο πόλεμος

Σήμερα ο Μιχαλάκης γυρίζει σκεπτικός από τó Συμβούλιο του Στέμματος. Η συνεδρίασις δεν έγινε όπως συνήθως. Αντί να κυττάζη τις μυίγες πού πετούν και να βλέπη λοξά τους μορφασμούς αυτών των κυρίων, άκουσε τη συζήτηση. Έν πρώτοις οι μιλουσαν τόσο δυνατά πού ήταν αδύνατο να μήν άκούσης. Κι έπειτα έπρόκειτο για σοβαρά πράγματα, για πράγματα πού μπορούσε κανείς να καταλάβη. Ο Μιχαλάκης άκουσε όσο μπορούσε. Φαίνεται ότι ίσως, πιθανώς, σχεδόν άσφραλώς πρόκειται να έχωμε πόλεμο.

Γιατί; Αυτό ο Μιχαλάκης δεν μπόρεσε να τó καταλάβη καλά. Γιατί γενικώς, ο κ. Μισοκί έδήλωσε χτυπώντας τó στήθος του ότι δεν τον έπεθύμει. Και, από κείνα πού ο Μιχαλάκης μπόρεσε να κρίνη, ή άλλη δύναμις, — άπέφυγαν να την ονομάσουν — ούτε αυτή δεν ήθελε άπολύτως να γίνη πόλεμος. Δυστυχώς, μεταξύ αυτής και της Πανονίας, υπάρχουν τέτοια ζητήματα πού θίγουν την άξιοπρέπεια της χώρας. Ο κ. Μισοκί τó έπτε με συγκίνηση: «Θέλω την ειρήνη, αλλά επιθυμώ καλύτερα τόν πόλεμο παρά μιá ειρήνη ή όποία θα άτίμαζε τó κρτίος». Όλοι οι Έπουργοί έπεδοκίμασαν, εκτός του κακομοίρη κ. Βιζιλ ό όποιος έκαμε λίγες επιφυλάξεις. Αλλά ή φωνή του χάθηκε μέσα σ' ένα ψίθυρο άποδοκιμασίας. Και ο κ. Βέρκ Στάσλιν, λαμβάνων τόν λόγον με θέρημη έρρημφεν ει: τó μέσον την ιδέαν — έστω και αν έπρόκειτο οι συνάδελφοί του να τόν μεμψοϋν — ότι ο πόλεμος ό όποιος είναι πάντοτε μεγάλο κακό (επ' αυτου όλοι συμφωνούν) είναι από κείνα τά κακά πού κατά τās περιστάσεις μπορεί να φέρουν τά μεγαλύτερα καλά.

Αυτή τη στιγμή, σε μερικά στορώματα του λαου, ή κατάστασις των πνευμάτων δεν είναι, άλλοιμονο, όπως έπρεπε να είναι. Γεγονότα σαν τά προχθεσινά (ο κ. Βέρκ Στάσλιν έκλεισε τó μάτι κρυφά, αλλά ο Μιχαλάκης κατάλαβε πολύ καλά ότι έπρόκειτο για την ήμέρα... για την ήμέρα ξέρετε πού σπάσανε τά ζώα του) κάνουν κανένα να σκέπτεται ότι ή εθνική ψυχή, έχει ανάγκην να αναζωογονηθή και ότι ίσως ή ανάγκη του να αντιμετώπισουν ένα έξωωτερικό κίνδυνο είναι ή καλύτερα άσφάλεια εναντίον της επανασάσεως. Μερικοί Έπουργοί είχαν κάτι να άντείπουν, αλλά χωρίς σοβαρές άντιρρήσεις.

Υστερα απ' αυτό είχαν μιá συζήτηση πολύ συγκεχυμένη πού ο Μιχαλάκης δεν μπόρεσε καλά να καταλάβη.

Φαίνεται ότι ή αντιπολίτευσις δεν λαμβάνει υπ' όψει της τή δόξα του τόπου και ότι είναι έτοιμη για να ίκανοποιηση τās όρέξεις της να στηριχθή σιη θέλησι της γενική του λαου πού ήταν εναντίον του πολέμου και να παρουσιάση με τά ια όρόδια χρώματα εκείνο πού θ' άπετέλει για τó Κράτος τή πιό άξιοθρήνητη ύποχώρησι. Ήταν φανερό ότι ή επερώτησις του Στόρεκ θα ήταν επικίνδυνος. Θα ήταν άληθινά. Έπ' αυτου διεφώνησαν, σχεδόν πήγαν να πιαστούν. Άκούστηκαν λέξεις ύβριστικές μεταξύ του κ. Μισοκί του στρατηγου και του κ. Βιζιλ. Ο κ. Μισοκί λοχούριζο ότι είναι βεβαιος για την πίστη όρισμένων προσώπων. Ο κ. Τσερνάγκ διεβεβαίωσε με σταυρωμένα τά χέρια «θα σα; πωδώσουν». Και ο στρατηγός κάθε φορά πού επικρατούσε λίγη ήσυχία έμοιμούριζε χτυπώντας τη πυγμή του στο τραπέζι «δεν έχωμε παρά να κηρύξωμε την λήξιν των εργασιών και να προχωρήσωμε». Όλη την άλλη ώρα έβλασφημούσε άνόμεσα στα δόντια του διχωντας γύρω του άγριος ματιές.

Έχωρίστηκαν χωρίς ν' άποφασίσουν τίποτε. Γενικώς, ο ο Μιχαλάκης μπόρεσε να καταλάβη, ο πόλεμος δεν είνε έντελώς βέβαιος. Αλλά μπορεί να κηρυχθή από την μιá στιγμή στην άλλη. Μοιάζει μ' ένα είδος θηρίου, σκύλου βρηγαμένου και άγριου ό όποιος ακόμα είναι άλυσοδεμένος, αλλά άγωνίζεται, δαγκάνει τά δεσμά του και ίσως αύριο θα πηδήση απ' τó κλουβί του και όλα τά τά αιματοκύλιση. Και δεν είνε βέβαιος αν την νύχτα ο κ. ντε Βέρκ Στάσλιν ή ένας άλλος δεν θα γλυστηρήση ύπουλα με ένα μαχαίρι να κόψη τά δεσμά για να δώση τέλος.

Πόλεμος! Καθισμένος κοντά σιόν Νέλλυ, άκίνητος σιωπηλός, ο Μιχαλάκης θυμάται τις ιστορίες του βιβλίου του, τις φοβερές εικόνες πού γεμίζουν τις σελίδες, τους πίνακας των μαζών κρημασμένους σι όλους τους τοίχους του παλατιου, την είσοδο του Μιχαήλ του Νικητου εις Μοβούλσκην.

...Μάταια, όταν διαβάζη κανείς αυτά τά πράγματα, ή όταν τά βλέπη παριστάμενα σε εικόνες, δεν μπορεί να φαντασθή και αν άκόμη είναι βέβαιος, ότι είνε έντελώς άλήθεια. Αυτό φαίνεται πολύ ήλίθιο ότι οι άνθρωποι οι όποιοι έχουν τόσες άλλες δυστυχίες άλληλοζασανίζονται και άλληλοπνίγονται δια μέσου των αιώνων με τέτοια λύσσα. Σάς φαίνεται ότι είνε ιστορίες παλιές μισοφανταστικές πού συνέβησαν σ' άλλους καιρούς μεταξύ ανθρώπων πού δεν ήταν σαν τους σημερινούς και ίσως ο κατασκευαστής του βιβλίου ή των εικόνων τās μετέτρεψε για να τις κάνει πιό φοβερές.

Αλλ' όχι δεν είνε επινόησις. Με τά ίδια του τά μάτια ο Μιχαλάκης όταν ήταν μικρός ειδη τó σώμα του βασιληά Βόγη τρυπημένο μ' ένα έγχειρίδιο. Με τά ίδια του τά μάτια, προχτές ύστερα από τó τουφεκίδι ειδη εκείνα πού σήκωναν οι στρατιώται, ειδη κοντά στη πηγή τη μικρή παιδοϋλα πού χαμογελοϋσε κοιμισμένη μεσ' στο κοκκινοποτάμι. Αύριο ίσως θα ίδη με τά μάτια του τόν πόλεμο. Έμπρός του δυό όγκοι από άνδρες έχθρους θα τρέξουν να σφαιγούν. Θι γίνουν συγκρούσεις λοχών και μαχαιριών, θα πέφτουν κανονιές, τουφεκισμοί, έφοδοι ίτπικού πού θα κατασυντρίβουν σώματα, φωνές, ουρλιάσματα, βογγητά. Σις πεδιάδες, σις πόλεις θα σκοτώνονται. Η πυρκαϊές θα λάμψουν. Παντου ό θάνατος. Στο μολυβόχρωμο άέρα θ' άνεβή ό καπνός του μαρου-

του και ή άσχημη και φοβερή μυρουδιά της όποιος ή άνάμνησις κάνει άκόμη τó Μιχαλάκη να λιποθυμά, ή μυρουδιά τού αίματος.

Ο Μιχαλάκης είναι βασιληάς, είναι ο φύλαξ της τιμής της Πανονίας. Δεν μπορεί να θέλη να φανή ή γώρα του άτιμη και περιφρονημένη. Πρέπει να ευγνωμονεί τόν κ. Μισοκί πού έπαργυρνεί σιη δόξα του.

Πρέπει να είνε ο άντάξιος διάδοχος των Σιεφάνων και των Λαδισλάων. Κι εν τούτοις δεν μπορεί, όχι δεν μπορεί να συγκατανεύση σ' αυτό πού ίσως αύριο θα είναι ή πραγματικότητα. Δεν μπορεί να συγκατανεύση σιό πόλεμο. Πρέπει να ύπάρχη ένα μέσον να τόν έμποδίση. Ποιό; Δεν ξέρει είναι πολύ μικρός, αλλά πρέπει να τó βρής, να τó βρής γιατι χωρίς αυτό θα ήταν τρομερό.

Και τη νύχτα, ύστερα πού ένας βαρύν ύπνος, με πολύ κόπο του έκλεισε τά βλέφαρα τόν κατέλαβε ένας βαρύν εφιάλης.

Ο Μιχαλάκης είναι μόνος στην άπέραντη αύθουσα στοά των ίπποτων, άνάμεσα σις πολεμικές πανοπλίες πού έχουν τοποθετήση πάνω σε ξύλινα άλογα. Είναι μόνος του, αλλά ή καρδιά του κτυπά, γιατι γύρω του πετούν κάτι πράγματα. Και ξαφνικά ότι προαισθανόνταν ύπαρχει. Κάτ' από τις κάσκες κουνιωνται πρόσωπα γενειοφόρα. Η σιδηρές περιχειρίδες άνοιγοκλούν. Στη πλάτη των άλλων πού αρχίζουν να τρέχουν, ή πανοπλίες ή χρυσοποικιλίες πέφτουν ζωή και σκιρτούν. Κι ο Μιχαλάκης παρατηρεί ότι κάθε μιá απ' αυτές περικλείει ένα γίγαντα με χαρακτηριστικά άγρια ό όποιος σείει μιá ρομφαία. Είναι εκει ο Στέφανος ο 1ος και ο Λαδίσλαος ο νικητής κι' ο Βόρις ο άγιος κι' όλοι οι άλλοι. Γελούν μ' ένα πλατύ γέλοιο, πού κάνει να φαίνονται να τρομερά δόντια τους, και κάνουν νόημα στο Μιχαλάκη να πάη να τους βρής. Μάταια προσποιείται ότι δεν τους βλέπει και προσπαθεί να κρυφθή. Νάτον κλεισμένος σε μιá μεγάλη πανοπλία. Στο μέτωπό του ύψώνεται ένα κράνος μ' ένα κατακόκκινο λοφέιο. Ένας χάλκινος θώραξ πιέζει τους ώμους του και τó στήθος του, τόν συντρίβει και τόν πνίγει. Του έβαλαν στο χέρι ένα σφρό από όπλα. Κι ένα γιγάντιο μούρο άλογο τόν παρασύρει με σιωπηλό καλπασμό. Μάταια ο Μιχαλάκης προσπαθεί να φωνάξη να άπαλλαγη, να φύγη. Δεν μπορεί να άρθρώση λέξι ούτε να κουνήση τά χέρια του. Όλα πού τόν πιέζουν είναι πολύ βορειά. Άκαμπτos καλπάζει άνάμεσα σιους τρομερούς καβαλλάρηδες.

Η μάχη αρχίζει τó κανόνι βροντίζ, γύρω στο Μιχαλάκη γίνεται ένας θόρυβος από σπαθιά πού χτυπούν τις ασπίδες, από λόγχεις πού συντριβονται από όρπαλα πού κάνουν τά κράνη να σπάζουν σαν να ήταν κοφρα καρδία. Άπ' όλες τις μεριές τó αίμα ρέει, οι άλλολαγμοί της νίκης άποκρίνονται σιους στεναγμούς. Τά πτώματα σωρεύονται τó ένα πάνω σι' άλλο. Άμέριμο τó άλογο του Μιχαλάκη προχωρεί πάντοτε και τά συντρίβει όλα κάτω απ' τά πελώρια πόδια του. Μιá γυαλιστερή λάσπη από αίμα πού καλύπτει τις ό λέξ, αλλά αυτό προχωρεί. Η λάσπη φθάνει ως τά γόνατά του έπειτα ως τη κοιλιά του. Αλλ' αυτό προχωρεί. Η λάσπη φθάνει τά πόδια του Μιχαλάκη και προχωρεί παραπάνω. Ο Μιχαλάκης καταλαβαίνει να τούρχεται τρέλλα. Κάνει άπελπισμένες προσπάθειες, μιá λέξι δεν μπορεί να βγής από τó στόμα του. Κανένα μέλος του σώματός του δεν τόν ύπακούει. Μιá μυρουδιά δι-

απεραστική, συχαμένη γεμίζει τά ρουθούνια του, τὸν πνίγει. Ἡ ἀπαίσια πλημμύρα περνᾷ ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους του. Γύρω του ὅλα ἐξαφανίζονται. Κοράκια κρῶζουν κοντὰ στ' αὐτιά του. Μὲ τοὺς ζωντανούς καὶ τοὺς σκοτωμένους ὁ Μιχαλάκης βυθίζεται μὲς στὸ τέλμα τῆς λάσπης καὶ τοῦ αἵματος ποὺ πνίγεται κάθε ὑπαρξίς.

Τὸ πρῶτ' ὁ Μιχαλάκης σηκώνεται μὲ χαρακτηριστικὰ τραβηγμένα. Αὐτὴ τὴν ἡμέρα καὶ τίς ἄλλες κάθε φορὰ ποὺ ἡ Βαρβάρα τοῦ σερβίρει τὸ πρόγευμά του τὸ πρῶτο ποὺ θὰ τὴν ρωτήσῃ εἶναι «Βαρβάρα οὔτε σήμερα δὲν ἄρχισε ὁ πόλεμος;»

Καὶ μόνον ὅταν ἡ Βαρβάρα τοῦ ἀπαντήσῃ «ὄχι, ὄχι, ἀγάπη μου», τότε τὸ βάρος ποὺ τοῦ πιέζει τὸ στήθος φεύγει καὶ μπορεῖ ἤσυχα νὰ φάῃ τὸ πρόγευμά του, ἔπειτα νὰ μάθῃ τὰ μαθήματά του ἢ νὰ βγάλῃ ἀπ' τὸ μαιμακένιο κρεββάτι τους τὰ πορσελάνινα ζῶα ποὺ ἐπέζησαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ

(Εἰς τὸ προσεχές: Ὑπουργικὴ κρίσις.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΟΥ

Ἡ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ

Διέρχονται κρίσιν τὰ θέατρα ἐφέτος. Καὶ μᾶς παρουσιάζεται δύσκολο τὸ ζήτημα, γιατί ἐνῶ ὁ πληθυσμὸς μεγάλως ὑδξήθη θὰ ἔπρεπε νὰ δουλεύουν ἐπικερδῶς ὅλα τὰ θέατρα.

Εἶνε τὰ εἰσιτήρια ἀκριβὰ; Εἶνε ἡ συγκοινωνία μὴπως ἡ αἰτία διότι, ὡς γνωστόν, μετὰ τὰς δώδεκα σταματοῦν τὰ τράμ, τὰ δὲ αὐτοκίνητα διπλασιάζουν τὴν τιμὴν τοῦ εἰσιτηρίου; Κι' αὐτοὶ εἶνε λόγοι, βεβαίως, ὄχι ἀσχετοὶ πρὸς τὴν κρίσιν, διότι ὁ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν κόσμος περιορίζεται στὰ μικρὰ κέντρα διασκέδασης τῶν συνοικιῶν. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶνε σοδαροὶ οἱ λόγοι αὐτοί, τότε θὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὰ πολλὰ θέατρα δὲν ἱκανοποιοῦν τὸ κοινὸν ποὺ δὲν ἐννοεῖ ἀπλούστατα νὰ πληρώνει ἀκριβὰ χωρὶς νὰ βλέπει ἐκτελέσεις παραστάσεων ἀρτίες. Διότι κάθε μιὰ ἡθοποιός, ποὺ ἀνεδείχθη κάπως φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ πρωταγωνίστρια καὶ τὸ ἐπιτυγχάνει διὰ τῆς εὐρέσεως τοῦ ἐπιχειρηματίου. Ἡ φιλοδοξία τῆς ἱκανοποιεῖται, ὁ θίασος καταρτίζεται ἐκ τοῦ προχείρου, ὡς οἱ θίασοι τοῦ ἡθοποιῦ κ. Θωμᾶ Οἰκονόμου, καὶ τὸ κοινὸν προσκαλεῖται νὰ προσέρχεται στὰ ταμεῖα καὶ πληρώνει τὰ ἔξοδα μιᾶς κατεργαριστικῆς δουλειᾶς, ποὺ ἀνήκει στὴν τέχνη τάχα, ἐνῶ πρόκειται μόνον περὶ τεχνικῆς ἀφαιμάξεως τῶν πορτοφολίων τῶν θεατροφίλων πολιτῶν.

Ἐὰν θέλομε ἡ κρίσις, ποὺ ἴσως θὰ ἐπεκταθεῖ αὐριο χειροτέρα, νὰ τὴν προλάβομε, ἀνάγκη εἶνε, ν' ἀφεθοῦν οἱ φιλοδοξίαι κατὰ μέρος καὶ ἡ πλεονεξία τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ περιοχθεῖ, διὰ τῆς καταρτίσεως λίγων καὶ καλῶν θιάσων, ὥστε νὰ παρουσιασθεῖ ἀπὸ καθένα θίασο ἓνα σύνολο καλλιτεχνικὰ συγκεροτημένο, ἱκανὸ νὰ ἐκτελέσει ἔργα ἀρτία, καὶ ἐξυπηρετῇ τὴν τέχνη, ποὺ, ἡ θλιθερὴ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι ἀρκετὰ ἔχει περιφρονηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας τῆς.

Κ. Α. ΦΩΓΑΚΗΣ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΕΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. — Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων ἡ νέα συλλογὴ διηγημάτων τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Σουλίου Λυκούδη—Ἐθνικοῦ Ἀριστείου τῶν Γραμμάτων—περιέχουσα τὰ θαυμάσια διηγήματα τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἑλληνοῦ διηγηματογράφου: Τυφλὴ Δικαιοσύνη. — Ὁ Τσουράκης. — Τὸ παραστράτημα. — Ἀπὸ τὸ φλογιστόβιλο. — Ὡς τὴ Σκυθία. — Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δραχ. 9. — Λίαν προσεχῶς ὁ «Παντογνώστης» θὰ γράφῃ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Λυκούδη.

ΠΟΛΙΤΙΚῶΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. — Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε κατ' αὐτὰς εἰς κομψὴν καὶ ἐπιμελημένην ἔκδοσιν τὸ νέον βιβλίον, τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἔργων γνωστοῦ συγγραφέως κ. Π. Γ. Παπάζογλου «Πολιτικῶν διάλογοι». Εἶναι μία σύντομος καὶ ἀπλὴ μελέτη τοῦ συγγραφέως, ἀναπαριστῶσα τὰ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς δρώσαντα κύρια πρόσωπα ἀπὸ τοῦ 1913—20, εὐχάριστος εἰς πάντ' εἰ, διὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἐκθετομένων τρόπων πολιτεύεσθαι, ἠθῶν, ἐθίμων, καὶ ἀντιλήψεων, μετὰ τῶν ἰδιωζόντων γλωσσικῶν ἰδιωτισμῶν, τῶν τότε πολιτικῶν ἀνυπροσώπων ἐκάστης χώρας. — Πωλεῖται ἀντὶ δραχ. (5) εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα, καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ: Προαστείου 35. — Ἀθῆναι.

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ὅτι διαχειριστὴς τοῦ «Παντογνώστου» εἶναι ὁ κ. **ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΜΥΡΔΗΣ**, ὅστις φέρει πάντοτε μετ' ἑαυτοῦ τὸ δελτίον ταυτότητός του. Πᾶσα ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις δέον ἴσ' ἀρα εἶναι νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἰδιωκτῆτου.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μας, ὅπως εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν καθυστερουμένην ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν.

Τὰ ἐμβάσματα διευθύνονται πρὸς τὸν Ἰδιοκτῆτην τοῦ «Παντογνώστου» κ. Γεώργιον Ν. Ἰωάννου.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Δόγω τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Παντογνώστου», ἠναγκάσθημεν νὰ προβῶμεν εἰς μικρὰν ἀύξησην τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ὁρίσαντες αὐτήν εἰς 80 δραχμὰς ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε 60. Τῆς αὐξήσεως ταύτης οἱ παλαιοὶ μας συνδρομηταὶ ἀπαλλάσσονται διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐκτὸς ἂν λόγῳ τῆς πρὸς τὸν «Παντογνώστην» ἐκτιμήσεώς των θελήσουν νὰ καταβάλλουν καὶ τὴν μικρὰν ταύτην διαφορὰν.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ὑδροθεῖσα τῇ 1918

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκατιστήματα ἐν Πειραιεὶ, Πάτραις Σύμφ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10.000.000

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τσιτσουλῆς
Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἀν. Σπουργίτης.
Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους.

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τῶν εὐνοϊκωτέρων ὄρων.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

ἐκτελουμένη διὰ τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων τῆς.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΘΝΙΚΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝΤΖΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

ἐκτελουμένη διὰ τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου τῆς «ΠΑΤΡΙΣ» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμὴ Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
ἐκτελουμένη διὰ τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΕΟΣ».

Γραμματὶ δε' ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεὶ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3 64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6—44.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ἰδρυθεῖσα τῇ 1893
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ
Δρ. 72,000,000
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
Δρ. 28,600,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—Τηλ. Διεύθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΠΑΓΚΡΑΤΙΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἀργίσιον, Αἴγιον, Ἀλεξανδρούπολις, (Δεδέαγατς)
Ἀναλιὰς, Ἀρφισσα, Ἀργος, Ἀργυροπόλιον, Βαθὺ Σάμου, Βόλος, Γαργαλιάνοι, Γύθειον, Δημητσάνα, Δράμα, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Θήβας, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάβρυτα, Καλάμαι, Καρλόβασι Σάμου, Καρπενήσιον, Καστοριά, Κέρκυρα, Καστρον (Λήμνος), Κιάτον, Κοζάνη, Κομοτινή, Κόρινθος, Κυπαρισσία, Λαμία, Λάρισα, Λεβάδεια, Λευκάς, Λίμνη, Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Ναύπακτος, Σάνθη, Συλόκαστρον, Πάτραι, Πειραιεὺς μετὰ Παραρτήματος ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Τελοναίου, Ποταμός (Κύθηρα) Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σόροβιτις, Σπάρτη, Σῦρος, Τρίκαλα, Τρίπολις, Τσοτύλιον, Ὑδρα, Φλώρινα, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

(Ἐν Ἀγγλίᾳ) Λονδίον, 22 Fenchurch Street, (Ἐν Ἀμερικῇ) Νέα Ὑόρκη, 25 Pine Street, Βοστώνη (Athens Banker's Corporation) (Ἐν Αἰγύπτῳ) Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σαΐδ, (Ἐν Κύπρῳ) Λεμεσός, Λευκωσία.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ
Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συναλλάγμα ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν ὄρει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ.
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ